

Maakuntaudistus ja vahvistuvat yhteistyörakenteet sivistyksessä ja hyvinvoinnissa - HYVINSIVI

Rovaniemi 24.05.2018

Painotuksena nuorten hyvinvoinnin edistäminen (ml. Ohjaamo)

Työpajan ohjelma

10.00 Tilaisuuden avaus ja tervetulosanat

Esittäytymiskierros

Selvityksen toteutus

Alustuspuheenvuoro: Joni Minkkinen, Ohjaamo Rovaniemi

Yhdyspinnat nuorison hyvinvoinnin edistämisessä

Kyselyn tulokset

Työpajatyöskentely

Lounas (omakustanteinen)

12.30 Toimivat yhteistyörakenteet ja -mallit (työpajatyöskentely)

14.00 Työpajan päätössanat

SCREEN.IO -työkalun käyttö

Screen.io on selainpohjainen työkalu, jossa yleisö voi osallistua keskusteluihin, kyselyihin ja äänestyksiin omalta älypuhelimeltaan, tablettiltaan tai tietokoneeltaan

Ohje käyttöön

Mene osoitteeseen:

<https://mdi.screen.io/hyvinsivi>

Wlan: SCCC WiFi

Salasana: Sa2014va

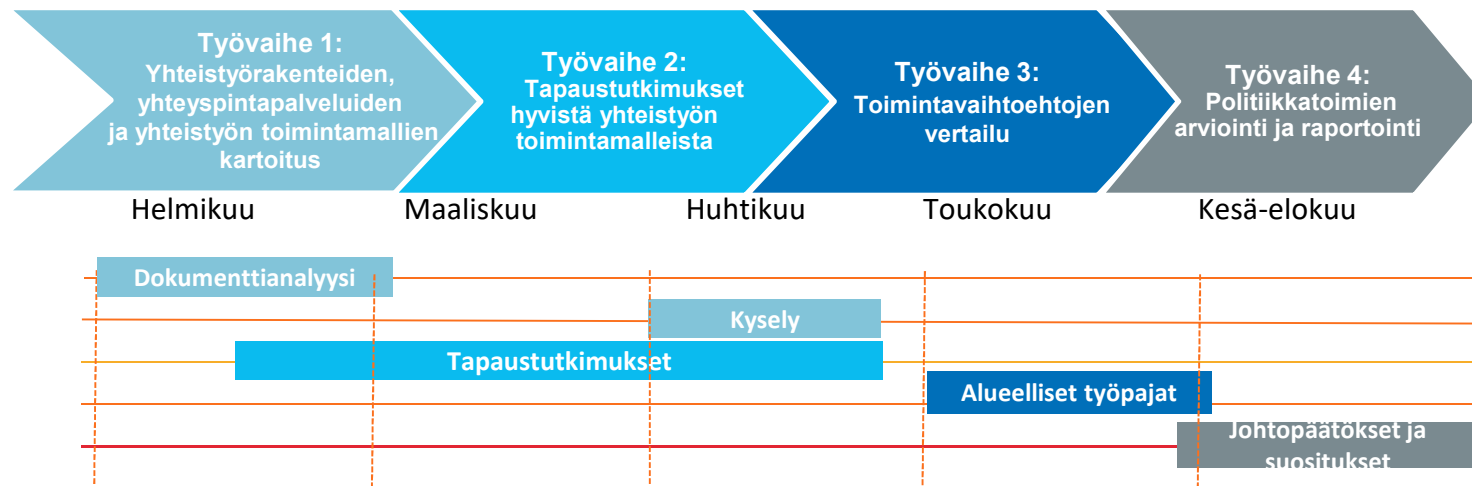
Selvityksen toteutus

Selvityksen tavoitteet ja toteutus

- Selvityksen tavoitteena on kartoittaa hyviä **kuntien ja maakuntien toimijoiden välisiä yhteistyön toimintamalleja ja rakenteita sivistyksen ja hyvinvoinnin edistämiseksi**. Selvityksen havaintojen perusteella annetaan suosituksia konkreettisista yhteistyötä edistävästä työkaluista sekä opetus- ja kulttuuriministeriön strategiseen yhteistyöhön että vuorovaikutukseen alueiden kanssa.
- Selvityksen toteutetaan tapaustutkimuksin, joissa huomionkohteena ovat paikallis- ja aluelähtöiset yhteistyön rakenteet **kulttuurissa, liikuntaneuvonnassa, opiskeluhuollossa, ohjaamoissa, hyvinvoinninedistämässä ja allianssimallissa**.
- Tapaustutkimusten havaintoja täydennetään työpajatyöskentelyn avulla, joista johdetaan käsitykset **toimivista yhteistyörakenteista ja -malleista kunnan ja maakunnan, maakunnan ja maakunnan sekä maakunnan ja valtion välille**.
- MDI:n lisäksi selvitystä toteuttaa Itä-Suomen yliopiston alue- ja kuntatutkimuskeskus Spatia.

Selvityksen aikataulu

Tapaustutkimuskohteet

KULTTUURI	1. Etelä-Pohjanmaan maakuntaliiton kulttuurin kehittämistyö	Etelä-Pohjanmaa
	2. Pirkanmaan kulttuurihyvinvoinnin kehittämistyö	Pirkanmaa
LIIKUNTANEUVONTA	3. Kuopion malli	Pohjois-Savo
	4. LipaKe – liikunta- ja elintapaneuvonta osana palveluketjua	Varsinais-Suomi
	5. Alueelliset liikuntaneuvostot perustettavassa Valtion lupa- ja valvontavirasto Luovassa	-
OPISKELUHUOLTO	6. Opiskeluhoito Siun sotessa	Pohjois-Karjala
	7. Opiskeluhoito Eksotessa	Etelä-Karjala
NUORISO/OHJAAMO	8. Lahden Ohjaamo	Päijät-Häme
	9. Rovaniemen Ohjaamo	Lappi
HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN	10. Keski-Suomen alueellinen hyvinvoinnin edistäminen - KeHO	Keski-Suomi
	11. Verkostojohtaminen Kouvolan sivistys- ja sote-toimessa	Kymenlaakso
ALLIANSSIMALLI	12. Tesoman Hyvinvointikeskus	Pirkanmaa

Opetus- ja kulttuuriministeriön terveiset

Riittääkö nykyinen yhteistyö?

- ✓ Kuntien johdon ja OKM:n johdon välillä
- ✓ Toimialakohtainen
- ✓ Muu

Pitäisikö dialogia vahvistaa?

- ✓ Jaettu ymmärrys taloudellisista ja muista reunaehdoista
- ✓ Yhteisten näkemysten pohdinta ja edistäminen

Tarvitaanko uusia toimintatapoja ja rakenteita?

- ✓ Säännöllisiä johdon tapaamisia
- ✓ Epävirallista yhteydenpitoa
- ✓ Muuta

Hyvinvointi- ja sivistystoimen uudet yhdyspinnat nuorison hyvinvoinnin edistämiseksi

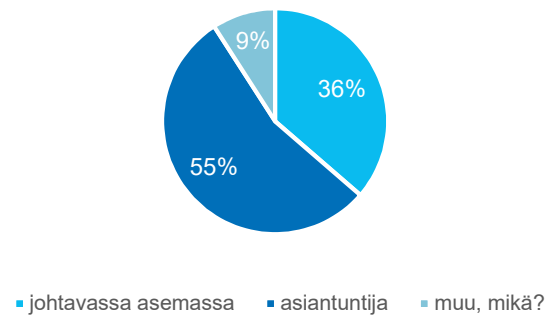
- Hyvinvointi- ja sivistystoimen tehtävät ovat edelleen tulevaisuuden kuntien keskeisiä tehtäviä
- **Sosiaali- ja terveystoimen** siirtyminen kunnista maakuntaan sekä **kasvupalvelu-uudistus** muodostavat uusia yhdyspintoja **sivistyssektorin, nuorisotoimen ja kunnan muiden hyvinvointia ja terveyttä edistävien palvelujen välille**:
 - Nykyisen käsityksen mukaan maakunta vastaa Ohjaamon järjestämisestä jatkossa
 - Kasvupalveluiden järjestäjä–tuottaja malli ja ulkoisten palveluntuottajien rooli Ohjaamossa

Alustavia havaintoja Sähköinen kysely Ohjaamotoimijoille

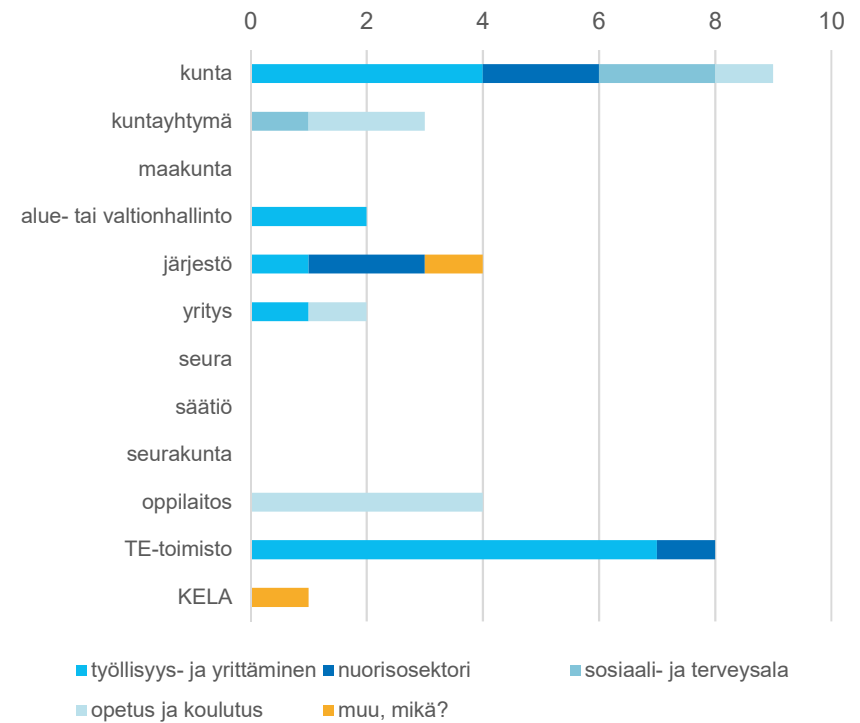
Vastaajat toimialoittain

Vastaajien asema organisaatiossa

Vastaajien organisaatio toimialoittain

Rovaniemen Ohjaamon yhdyspinnat

- Yhdyspintoja tunnistetaan laaja-alaisesti niin **organisaatioiden, hallinnonalojen** kuin myös **toiminnan tasolla**:
 - julkinen sektori, kolmas sektori, elinkeinoelämä, nuoret, vanhemmat
 - etsivä nuorisotyö, nuorten tieto- ja neuvonta, nuorten työllistyminen, koulutus, kulttuuri, sote, mm. tutkimus, kuntoutus, elämänhallinta, terveydenhuolto, koulutus- ja työhönvalmennus
 - Lapin alueen kunnat, oppilaitokset, alueelliset ja valtakunnalliset toimijat, hankkeet
 - päättöluokkalaisten nivelvaihe, opintojen keskeytystä miettivät, syrjäytymisuhan alla olevat nuoret, matalan kynnyksen lähestymispaikka kaikille nuorille, kouluvuoden ulkopuolella kesäaikaan nuorten apuna
 - asiantuntijuuden jakaminen, yhteiset asiakkaat ja asiakasohjaus, verkostotoiminta, asiakasverkostot, nuorten ohjausryhmä

Mikä yhdyspinnoissa toimii hyvin?

- ✓ Asiakasohjaus yhteiseltä luukulla, läheisyys edistää sujuvia yhteyksiä työntekijöiden välillä, palveluverkoston henkilöt hyvin saavutettavissa
- ✓ Yhteiset tilaisuudet ja tapahtumat
- ✓ Yhteiset asiakkaat ja tavoitteet
- ✓ Luottamuksellisuus, avoin kommunikaatio ja tietojen vaihto, yhteistyömuotojen joustava hyödyntäminen
- ✓ Tiedonsiirto yksittäisten toimijoiden välillä, yhteiset neuvottelut organisaatioiden välillä
- ✓ Halu kehittää ja kokeilla uutta, halu kuulua verkostoon, alusta verkostokumppaneiden yhteistyöhön
- ✓ Yhteistyö koulunsa päättäneiden sekä toisen asteen koulutuksen pudokkaiden osalta

Mitä kehitettävää liittyy olemassa oleviin yhdyspintoihin?

- **Verkostotoiminta** ja jäsenten sitoutuminen ja osallisuus tasavertaisina kumppaneina kehittämistoiminnassa:
 - erityisesti **kolmannen sektorin** mukaan saaminen, myös yritykset
 - hankkeesta kumppaneiden väliseksi toiminnaksi
 - yhdyspinnoille kasaantuvan **tiedon hyödyntäminen**
 - aikataulutettu ja päämäärätietoinen **yhteiskehittäminen**, suunnittelu ja yhteistoiminta sekä arviointi

Mitä kehitettävää liittyy olemassa oleviin yhdyspintoihin?

- **Yhdyspinnat**, joissa erityisesti kehitettävää:
 - **etsivän nuorisotyön** ja Ohjaamon työnjaon selkiyttäminen, **nuorisopalveluiden perustoimintojen** hyödyntäminen, toisen asteen päättävien nuorten tukiverkkona toimiminen
 - yhteistyö **sosiaali- ja terveystieteiden** kanssa vasta kehittymässä ja vaatii palvelujen tunnettuuden lisäämistä ja yhteistyön tiivistämistä - mm. erityistason terveydenhuolto mukaan yhteistyöhön, sosiaalityöntekijä linkkinä
 - tiiviimpi yhteistyö **toisen asteen toimijoiden** kanssa, jotta kaikki opintonsa keskeyttäneet tavoitetaan tai toisaalta oppilaina olevia koskeva tieto välittyisi, myös yhteistyönä esim. arjen- ja stressinhallinnan kursseja ja toimimista nuorten valmentajina ja rinnalla kulkijoina
 - Ohjaamon tunnettuus **TE-hallinnon** sisällä, haasteena erilaiset kannustimet ja yhteisten teknisten välineiden puuttuminen kuntatoimijoiden kanssa
 - **yritysten** resurssit tulee ottaa realistisesti huomioon yhteistoimintaa suunniteltaessa

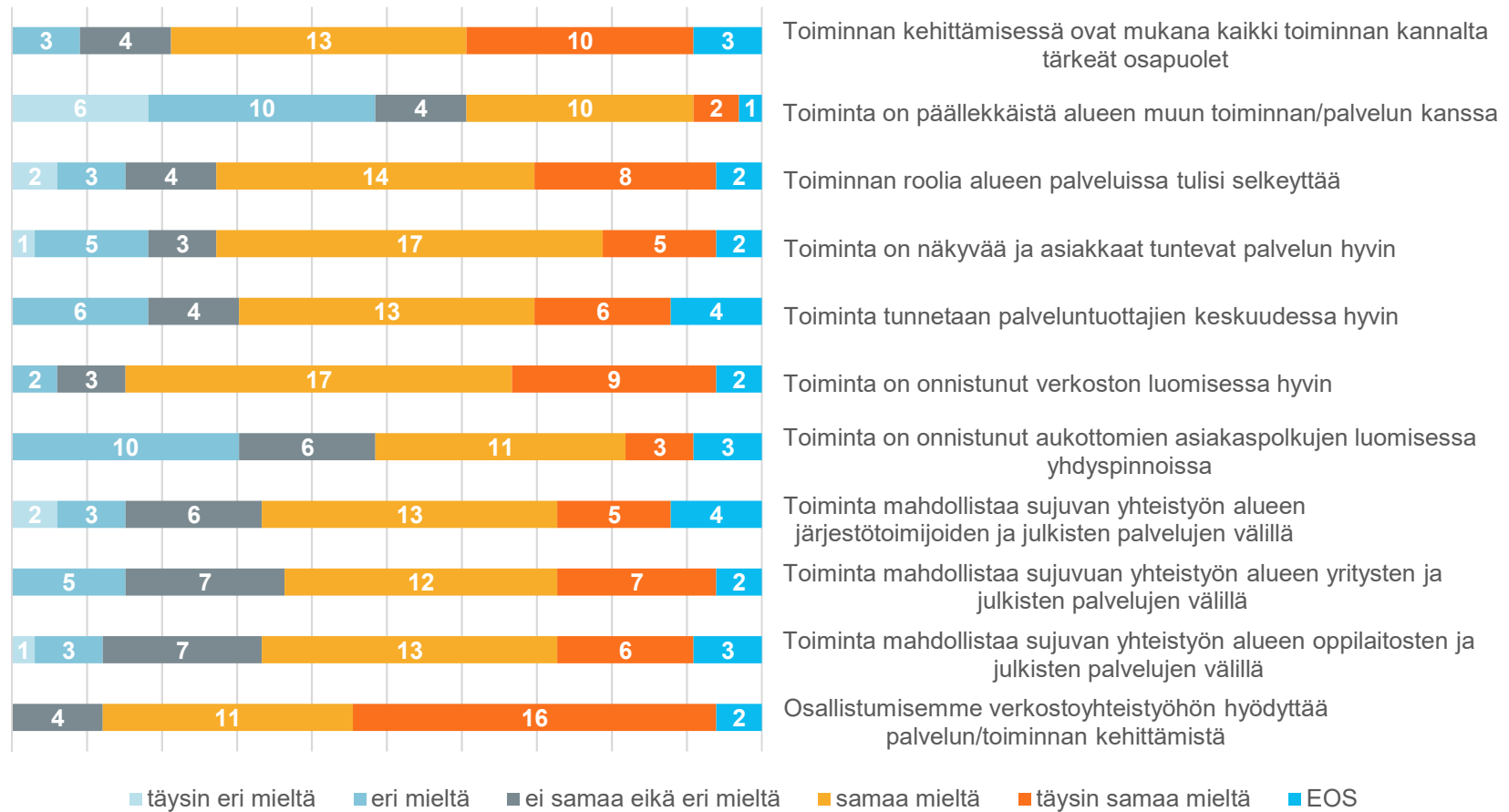

Mitä kehitettävää liittyy olemassa oleviin yhdyspintoihin?

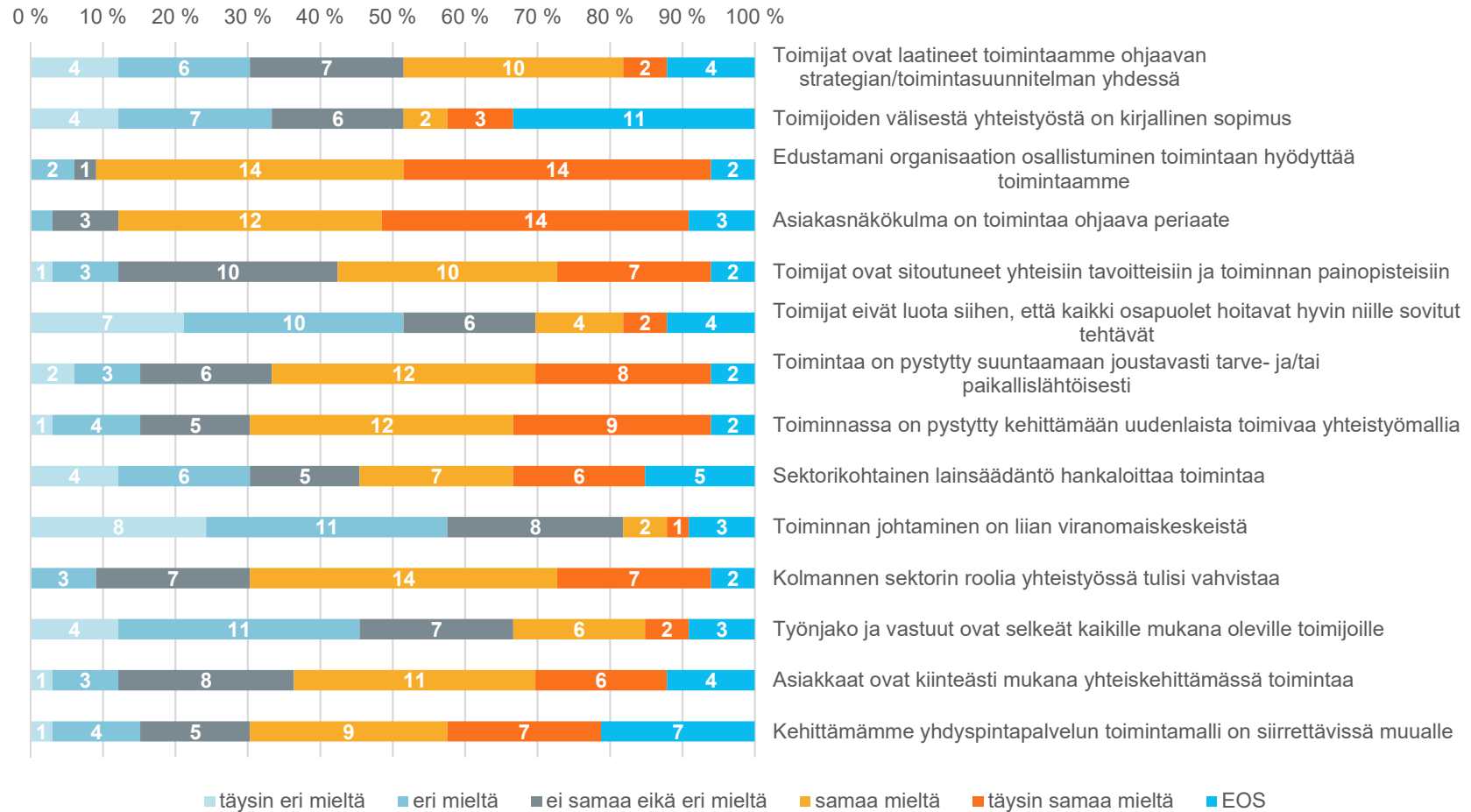
- **Toimintatavoissa kehitettävää:**
 - Tiedon lisääminen eri toimijoiden rooleista ja tehtävistä, tavoitteiden selkiyttäminen Ohjaamon sisällä ja verkostossa
 - Tiedonkulun lisääminen asiakkaiden tilanteen edistymisestä
 - Tiiviimpi yhteistyö: työparityöskentely, saattaen vaihto, teemoitettu yhteistyö ja ryhmätoiminta
 - Suuremmat tilat, jotka mahdollistavat luottamukselliset keskustelut ja muut tapaamiset
 - Henkilöstön vaihtuvuus vaikeuttaa toimintaa
- Toiminnan jalkauttaminen **maakuntaan**

Ohjaamotoiminnan yhdyspinnat ja toteutus

0 % 10 % 20 % 30 % 40 % 50 % 60 % 70 % 80 % 90 % 100 %

Ohjaamotoiminnan johtaminen ja verkostojen hallinta

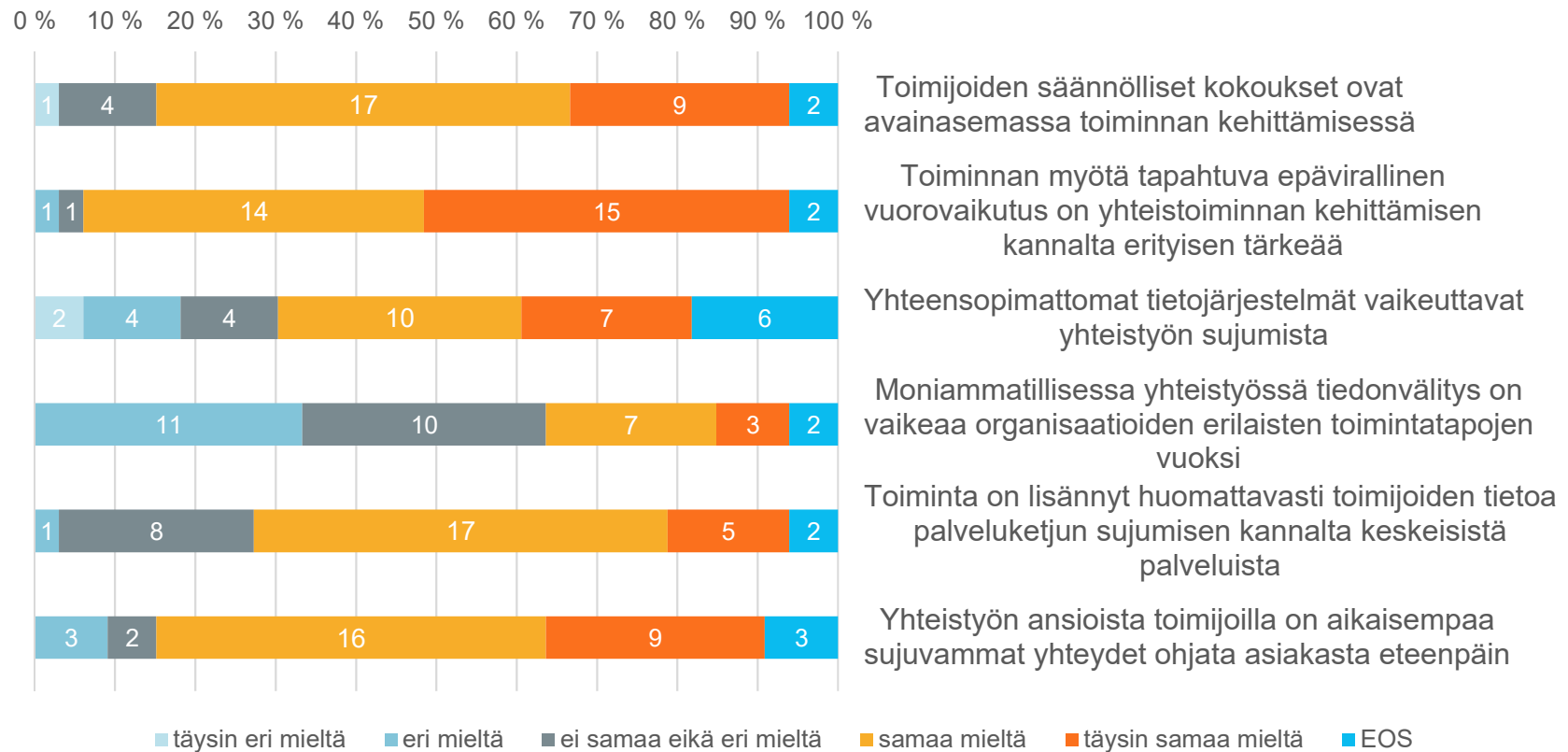

Mikä kehittämässänne mallissa on sellaista, minkä katsotte hyödyttävän vastaavia toimijoita muualla Suomessa?

- Nuorista koostuva kehittämisen ohjausryhmä
- Ohjaamon nuorilähtöinen toimintatapa: yhden luukun palvelu ja matala kynnys ottaa yhteyttä tarjoaa myös toimijoille hyvän alustan toimia yhteisöllisesti
- Verkoston yhteiset kuukausipalaverit

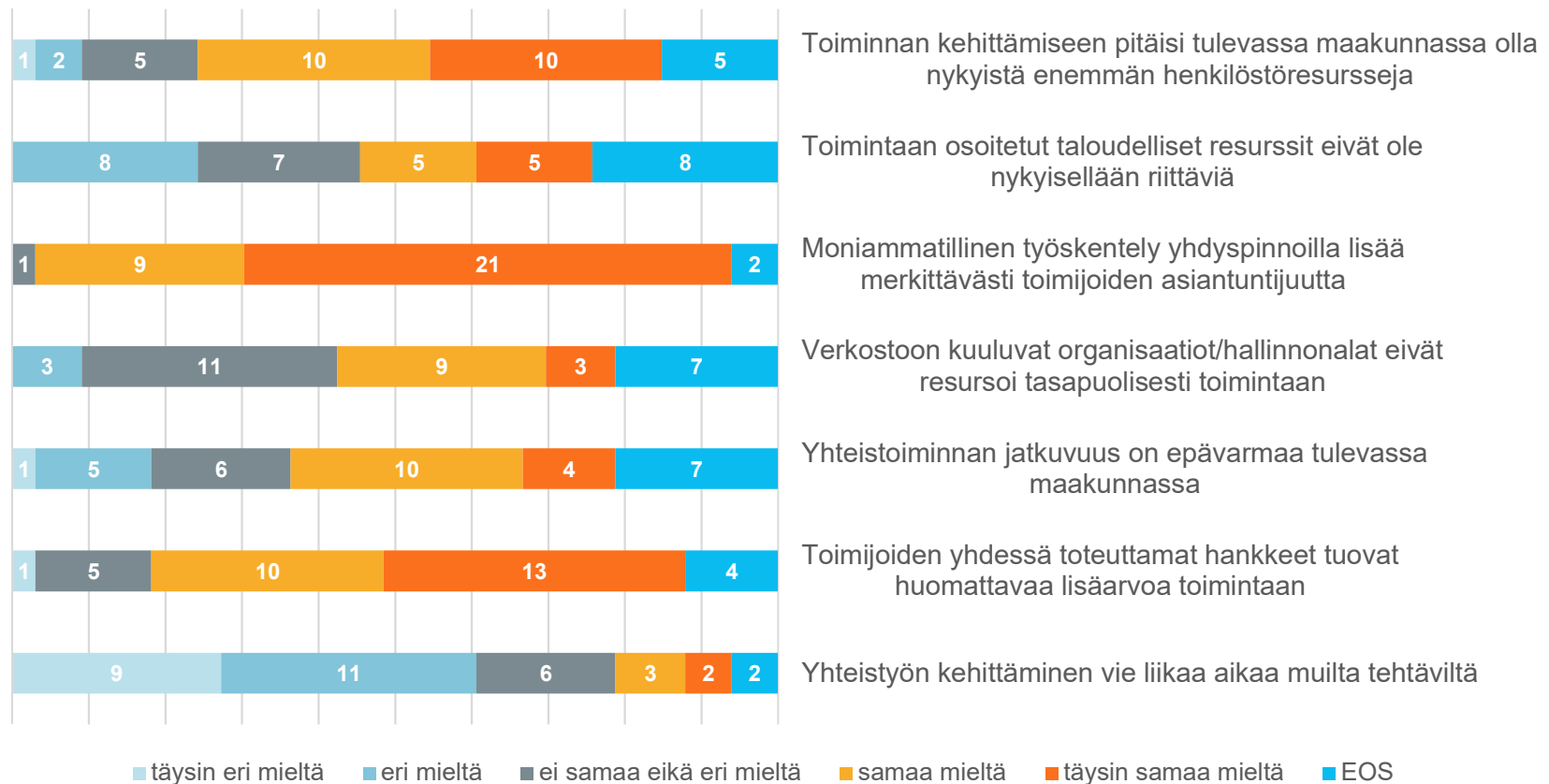
”Yhteinen tahtotila ja sitoutuminen hyvään asiakaspalveluun ja yhdessä tekemiseen ovat kantava voimavara!”

Ohjaamotoiminnan tiedonvälitys, vuorovaikutus ja asiakasohjaus

Ohjaamotoiminnan resurssit

0 % 10 % 20 % 30 % 40 % 50 % 60 % 70 % 80 % 90 % 100 %

Ohjaamon yhteistyömallien tulevaisuus maakuntamallissa

- Tilanne luo **epävarmuutta**:
 - Ei tietoa, mitä mahdollinen järjestämisvastuun siirtyminen maakunnille käytännössä tarkoittaa, kuka koordinoi toimintaa -> vaikeuttaa toiminnan suunnittelua ja yhteistyön kehittämistä Lapin pienten kuntien kanssa
 - Löytyykö halukkuutta resursoida toimintaan tulevaisuudessa?
 - Toimiva yhteistyö on usein yksilöistä kiinni, siirtyvätkö hyvät työkäytännöt, kun toimijat siirtyvät työnantajilta tai tehtävistä toisiin
 - Tärkeänä pidetään, että kaikkien toimijoiden näkökulma (viranomaiset, järjestöt, työnantajat, nuoret jne.) toiminnassa mukana, eikä yhden organisaation toimintakulttuuri ala dominoimaan
- **Yhteistyö tulee määritellä** selkeästi, löytää **yhdenmukainen tavoite** ja **suunta** toiminnalle, **tiedonkulkua** ja **työnjakoa** selkeyttää **nyt**, jotta muutoksiin kyetään sopeutumaan siten, ettei hyviä toimintatapoja menetetä tai toimijoita unohdeta yhteistyöstä
- Kun päätökset on tehty, palveluprosessit tulisi mallintaa yhdessä ja sopia toimintamalleista

Ohjaamon yhteistyömallien tulevaisuus maakuntamallissa

- Toiminnan laajentaminen koko maakuntaan palveluiden turvaamiseksi myös pienissä kunnissa
- Tulee ottaa huomioon asiakasryhmät, joille pelkät sähköiset palvelut eivät ole riittävät
- Muutokset aiheuttavat haasteen erityisesti seuraavien asiakasryhmien osalta:
 - toisen asteen keskeyttäneiden nuorten kiinni saaminen
 - maahanmuuttajataustaisten toisen asteen oppilaiden tukeminen
 - haastavassa työmarkkina-asemassa olevien nuorten tavoittaminen, jotka eivät yllä TYP-toiminnan piiriin

Millaista yhteistyötä/vuorovaikutusta toivot ministeriöiltä yhdyspintapalveluissa?

- Eri toimijoiden kuulemista ja nuorten tarpeiden huomioimista, jotta ruohonjuuritason ääni tulisi kuuluviin
- Laajemman verkostoitumisen mahdollistamista kokoamalla toimijoita yhteen
- Yhteistyöhön patistavaa ohjausta, jottei yksittäisten ihmisten vastustus estä yhteistyötä
- Kehotteita huomioida **ammattillinen ja vapaaehtoinen järjestötoiminta** osana palvelukokonaisuutta
- Edesauttaa palvelukokonaisuuden rakentumista paremmin tavoittamaan **suuressa tuen tarpeessa** olevat nuoret, jotka eivät ole kiinnittyneitä mihinkään
- **Linjauksia roolijaosta, tehtävistä, vastuista, lakimuutoksia** esim. salassapitosäännöksiin eri toimijoiden yhteistyön näkökulmasta ja **huomioiden eri hallinnonalojen erilaiset** toimintakäytännöt, lähestymistavat ja -näkökulmat sekä velvollisuudet sekä **alueelliset** erot - tukea arviointiin ja seurantaan, raportointiohjeistusta
- Ministeriöiden **keskinäistä vuorovaikutusta** enemmän, jotta kaikki ministeriöt ymmärtävät toistensa tekojen vaikutuksia paremmin
- Joustavaa ja ketterää, avointa, rehellistä ja kunnioittavaa

Työpajatyöskentely

Tehtävänanto

Nuorten hyvinvoinnin edistäminen - mitä toimijoita tulisi olla verkostossa mukana?

HUOM! Kirjatkaa aina yksi taho kerrallaan ja paina jokaisen jälkeen "Lähetä".

Aikaa 2 min.

<https://mdi.screen.io/hyvinsivi>

Tehtävänanto

Jakaudutaan pienryhmiin pohtimaan erilaisten yhdyspintojen toimivuutta nuorten hyvinvoinnin edistämisessä.

Miettikää ryhmissä:

- 1) Mitkä yhdyspinnat toimivat tällä hetkellä, ja joiden olisi tärkeä toimia myös jatkossa?
- 2) mitkä yhdyspinnat eivät tällä hetkellä toimi mutta olisi syytä toimia jatkossa?

HUOM! Kirjatkaa aina yksi asia kerrallaan ja painakaa sen jälkeen "Lähetä".

Aikaa 5 min.

<https://mdi.screen.io/hyvinsivi>

Lounastauko – työskentely jatkuu klo
12.30

Iltapäivän teemat

- 1. TOIMIJIAT JA VERKOSTOT
 - Olemassa olevan yhteistyön ja toimijoiden kartoittaminen, ohjaamotoiminnan aukikirjoittaminen, yhdenvertaiset palvelut koko maakunnassa, sopimuksellisuus?
- 2. DIGI
 - Digitalisaation hyödyntäminen
- 3. TIETO
 - Tiedon tuottaminen ja hyödyntäminen
- 4. JÄRJESTÖT JA YRITYKSET
 - Asema ja rooli verkostoissa
- 5. LAPE + OHJAAMO
 - Yhteistyö / symbioosi, sopimuksellisuus?

Kysymykset työpajassa

- Mitkä kysymykset teemassa tärkeitä? (mahdollisuuksia, uhkia)
- 15 min
- Purku yhdessä

Tärkeimpiin kysymyksiin ratkaisuja?

- Onko tärkeimpään kysymykseen ratkaisuja
- Mitä pitää tehdä ja kenen, jotta ratkaisuun päästään – mitä edellyttää yhteistyömallilta?

Tehtävänanto

Jakaudutaan neljään ryhmään:

Aikaa 25 min. Valmistautukaa esittelemään ajatuksenne muulle porukalle.

<https://mdi.screen.io/hyvinsivi>

Kiitos!

Lisätietoja: janne.antikainen@mdi.fi

Työpajan materiaalit osoitteessa www.mdi.fi/hyvinsivi

MDI

UNIVERSITY OF
EASTERN FINLAND

